



# **Namdalseid kommune**

## **Årsberetning 2017**

Rådmannens forslag 26.03.2017

# Innhold

<b>1. FORORD .....</b>	<b>3</b>
<b>2. ØKONOMISK RESULTAT OG NØKKELTALL FRA REGNSKAPET .....</b>	<b>3</b>
2.1 HOVEDOVERSIKT DRIFTSREGNSKAPET .....	3
2.2 RESULTATUTVIKLING 2010 – 2017 .....	8
2.3 FELLESINNTÆKTENE .....	8
2.4 RENTER OG AVDRAG, INNSKUDD OG LIKVIDITET .....	10
2.5 LÅNEGJELD .....	11
2.6 INVESTERINGSREGNSKAPET .....	12
<b>3. LIKESTILLING, ETIKK OG INTERNKONTROLL.....</b>	<b>15</b>
3.1 LIKESTILLING .....	15
3.2 ETISK STANDARD I VIRKSOMHETEN.....	16
3.3 INTERNKONTROLL.....	16
<b>4. ØKONOMISK RESULTAT I DRIFTSENHETENE .....</b>	<b>17</b>
<b>5. UTVIKLINGEN FRAMOVER .....</b>	<b>19</b>
5.1 ENDRINGER I RAMMEBETINGELSENE.....	19
5.2 OPPFYLING AV ØKONOMISKE MÅLTALL .....	20

# 1. Forord

Årsberetning for 2017 følger opplegget fra tidligere år. Det innebærer at rapporteringen legges frem i to saker som fremmes for politisk behandling. Årsberetningen består hovedsakelig av den pliktige rapporteringen etter gjeldene lover og forskrifter med hensyn til økonomisk resultat. En fyldigere rapportering for tjenesteområdene fremgår av årsmeldingen.

Begrunnelsen for at en har valgt å dele rapporteringen i to er ønske om en tydeligere årsberetning i forhold til økonomisk rapportering samtidig som en ønsker å gi en god virksomhetsrapportering. Praktiske hensyn taler også for en slik deling.

Nøkkeltall for ressursbruk og tjenesteresultat rapporteres også gjennom KOSTRA. Nøkkeltall fra KOSTRA er tilgjengelig på et senere tidspunkt enn regnskapet. De supplerer årsberetningen og brukes som grunnlag for neste langtidsbudsjett.

## 2. Økonomisk resultat og nøkkeltall fra regnskapet

### 2.1 Hovedoversikt driftsregnskapet

*I tusen kroner (negativt tall betyr inntekt eller overskudd og positivt tall utgift.) Positivt avvik betyr merinntekt eller innsparing, og negativt avvik inntektssvikt eller merutgift)*

<b>Tekst</b>	<b>Regnskap 2017</b>	<b>Budsjett 2017</b>	<b>Regnskap 2016</b>	<b>Avvik 2017</b>
<b>Økonomisk oversikt drift</b>				
<b>Driftsinntekter</b>				
Brukerbetalinger	6 592	7 207	7 022	-615
Andre salgs- og leieinntekter	16 205	15 721	15 205	484
Overføringer med krav til motytelse	22 389	20 210	22 940	2 179
Rammetilskudd og inntektsutjevning	88 651	88 235	84 719	416
Andre statlige overføringer	5 078	7 098	4 944	-2 020
Andre overføringer	359	280	539	79
Inntekts- og formueskatt	31 111	29 830	30 725	1 281
Eiendomsskatt	5 125	5 252	5 016	-127
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
<b>Sum driftsinntekter</b>	<b>175 512</b>	<b>173 833</b>	<b>171 110</b>	<b>1 678</b>
<b>Driftsutgifter</b>				
Lønnsutgifter	94 076	94 197	89 887	-121
Sosiale utgifter	17 270	17 395	16 930	-125
Kjøp av varer og tj. som inngår i produksjonen	24 969	25 755	28 455	-786
Kjøp av varer og tj som erstatter egenproduksjon	13 803	13 750	12 534	53
Overføringer	17 529	18 008	18 166	-478
Avskrivninger	7 032	4 700	5 023	2 332
Fordelte utgifter	-3 351	-3 116	-7 160	-234
<b>Sum driftsutgifter</b>	<b>171 328</b>	<b>170 688</b>	<b>163 836</b>	<b>640</b>
<b>Brutto driftsresultat</b>	<b>4 184</b>	<b>3 145</b>	<b>7 274</b>	<b>1 039</b>

Tekst	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2016	Avvik 2017
<b>Finansinntekter</b>				
Renteinntekter og utbytte	590	596	790	-6
Mottatte avdrag på utlån	56	69	30	-13
<b>Sum eksterne finansinntekter</b>	<b>646</b>	<b>665</b>	<b>820</b>	<b>-19</b>
<b>Finansutgifter</b>				
Renteutgifter og låneomkostninger	2 760	4 106	3 612	-1 346
Avdrag på lån	6 182	6 182	7 737	0
Utlån	0	0	0	0
<b>Sum eksterne finansutgifter</b>	<b>8 942</b>	<b>10 288</b>	<b>11 349</b>	<b>-1 346</b>
<b>Resultat av eksterne finanstransaksjoner</b>	<b>-8 297</b>	<b>-9 623</b>	<b>-10 529</b>	<b>1 326</b>
Motpost avskrivninger	7 032	4 700	5 023	2 332
<b>Netto driftsresultat</b>	<b>2 919</b>	<b>-1 778</b>	<b>1 768</b>	<b>4 697</b>
<b>Interne finanstransaksjoner</b>				
Bruk av udisponert fra tidligere år	2 196	2 196	1 479	0
Bruk av disposisjonsfond	1 583	1 583	530	0
Bruk av bundne fond	845	1 169	1 081	-323
<b>Sum bruk av avsetninger</b>	<b>4 624</b>	<b>4 947</b>	<b>3 090</b>	<b>-323</b>
Overført til investeringsregnskapet	556	556	545	0
Avsatt til dekning underskudd fra tidligere år	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	2 265	2 265	1 577	0
Avsatt til bundne fond	704	349	540	355
<b>Sum avsetninger</b>	<b>3 525</b>	<b>3 169</b>	<b>2 662</b>	<b>355</b>
<b>Regnskapsmessig mer/mindreforbruk</b>	<b>4 018</b>	<b>0</b>	<b>2 196</b>	<b>4 018</b>

### Regnskapsresultatet

Regnskapet viser et positivt netto driftsresultat på 2 919 tusen mot budsjettet minus 1 778 tusen, dvs. et positivt avvik på 4 697 tusen. For å få en bedre oversikt over resultatet korrigert for midlertidige aktiviteter (prosjektrelatert aktivitet) som finansieres over fond vises det til en detaljert oppstilling nedenfor.

	2016	2017
Netto driftsresultat ihht. årsregnskapet	1 768 163	2 919 020
- Bruk av bundne fond	1 081 011	845 426
+ Avsetning til bundne fond	540 164	703 872
<b>= Korrigert netto driftsresultat</b>	<b>1 227 316</b>	<b>2 777 466</b>

Resultat etter interne finanstransaksjoner viser et regnskapsmessig mindreforbruk på 4 018 tusen. Det ligger både positive og negative avvik bak resultatet, og noen av de største kan nevnes:

- Merinntekt skatt med 1 281 tusen
- Merinntekt fra rammetilskudd og inntektsutjevningen med 416 tusen.
- Merinntekt refusjoner med 1 347 tusen
- Mindreutgift til renter på lån med 1 346 tusen.
- Mindreforbruk til samkommunen med 1 098 tusen
- Mindreforbruk til fastlønn og lønn renhold 1 148 tusen
- Mindreforbruk til kjøp av varer og tjenester med 733 tusen.

Driftsresultatet er betydelig bedre enn budsjettet, men noe under anbefalt nivå. Et positivt resultat bidrar til å styrke handlingsrommet og tåle uforutsette kostnader innenfor det en har av avsetninger. Det vises til kap. 6.2 økonomiske måltall. For å få et realistisk bilde av resultatet generert fra ordinær drift må en korrigere for ekstraordinære inntekter og utgiftsreduksjoner og ekstraordinære utgifter og inntektsreduksjoner.

Netto driftsresultat viser 2 919 tusen. Dette tilsvarer et resultat på 1,66 % av brutto driftsinntekt, noe som ligger litt under et anbefalt nivå på 1,75 – 2,0 % for å opprettholde en sunn økonomi over tid. Regnskapet viser et betydelig bedre resultat enn budsjett. En vil understreke at driftsresultatet på overordnet nivå viser at driftsenhetenes produksjon av velferdstjenester har vært som planlagt. Det er også grunn til å påpeke at innsparingsbehovet i gjeldende økonomiplan, fortsatt er en realitet som det må settes fokus på. Det bør fortsatt være et mål å øke kommunens økonomiske buffer for å stå godt rustet til de store planlagte investeringene i planperioden samt kunne tåle en eventuell økning i rentenivået. Dette bør skje ved en tydelig prioritering innen tjenestetilbudet, effektiv drift og en offensiv satsing innen regionsamarbeidet. Videre er det viktig at en utnytter de inntektsmulighetene en har innenfor gjeldende regelverk. Det betyr at ikke regulerte avgifter og egenbetaling i størst mulig grad bør være til selvkost og alle inntektsmuligheter må vurderes både m.h.t. nivå og omfang.

#### Fellesinntektene

I løpet av året ble budsjettet for fellesinntektene justert ned med 1 572 tusen. Av dette ble rammetilskuddet redusert med 723 tusen og inntektsutjevningen ble redusert med 227 tusen.

Anslaget på skatteinntektene fra lønn og formue ble redusert med 622 tusen med bakgrunn i nasjonale prognoser for skatteinntektene. Behandlingen av budsjettjusteringen i 2. tertial 2017 ble gjort så tidlig på høsten at en ikke fikk innarbeidet de siste anslagene som legges fram i forbindelse med framleggingen av forslag til neste års Statsbudsjett medio oktober. På slutten av året økte skatteinntektene mere enn anslått. Økningen skyldes hovedsakelig tilpasninger til endringer i regelverket og var vanskelig å forutse. Anslaget på skatteinntektene viste seg å være for lavt og ble 1 281 tusen over budsjett og inntektsutjevningen ble 193 tusen over budsjett. Kommunen fikk 31,111 mill. i inntekt fra skatt på inntekt og formue i 2017 mot 30,725 mill. i 2016.

Rammetilskuddet inkludert inntektsutjevningen ble 88,651 mill, det er 416 tusen over budsjett.

### Lønnsområdet

Samlet kostnad for lønnsområdet er 111,345 mill. Det er 4 529 tusen høyere enn 2016. Regnskapet viser en mindretgift i forhold til revidert budsjett på 246 tusen samlet for lønnsområdet inkludert sosiale kostnader. Utgiftene til fastlønn ble 1 031 tusen lavere enn budsjett. Kostnadene med lønn ekstrahjelp og midlertidig engasjement viser et mindreforbruk på 126 tusen. Overtidslønn ligger 118 tusen over budsjett. Bruken av overtidslønn har økt fra 906 tusen i 2015 og 1 365 tusen i 2016 til 1 528 tusen i 2017. Budsjett for overtidslønn ble økt med 728 tusen i 2017.

Samlede lønnsutgifter eksklusiv pensjon og arbeidsgiveravgift viser en økning på 4 189 tusen fra 2016 til 2017. Til dekning av de ulike lønnsoppgjørene i 2017 ble det avsatt 600 tusen i opprinnelig budsjett. Dette ble økt med 826 tusen i 2. budsjettjustering i 2017. I 2017 var det et mellomoppgjør som resulterte i en årslønnsvekst på 2,4 % i kommunesektoren generelt. Det ble gjennomført normal årlig lønnsregulering for arbeidstakere i kap. 3 og 5. Dette gjelder ansatte med kun lokal lønnsfastsettelse (fagpersonell i kapittel 5 og ledere i kapittel 3)

Brutto lønnsutgift til sykevikarer er 5 236 tusen, en økning på 342 tusen fra 2016. Netto utgift for vikarer ved sykdom og fødselspermisjon etter fradrag av trygderefusjon er på 1 084 tusen, noe som er 1 360 tusen lavere enn i 2016.

### Andre inntekter og utgifter

Budsjettet for brukerbetalinger, andre salgs- og leieinntekter og overføringer med krav til motytelse ble justert ned med 5 041 tusen i løpet av året, hvor de største enkeltelementer er refusjon fra staten, først og fremst til flyktningstjenesten, med til sammen 6 715 tusen, økt vederlag for opphold i institusjon med 200 tusen og økt husleie med 627 tusen, refusjon fra andre kommuner og fylkeskommuner med 322 tusen, samt økt refusjon fødselspenger med 200 tusen.

Regnskapet viser at driftsrelaterte inntekter ble 1 678 tusen høyere enn budsjett, noe som skyldes økte skatteinntekter, refusjoner fra staten, økte refusjonsinntekter fra andre kommuner og økte inntekter fra årsavgifter som de største enkeltelement.

Budsjettet for kjøp av varer og tjenester ble justert opp med 4 568 tusen til 38,8 mill i løpet av året. De største endringene var kjøp av tjenester fra andre kommuner med 1 505 tusen, husleie og lisensutgifter med 684 tusen, konsulenttjenester med 526 tusen, skyss og transportutgifter med 456 tusen og utgifter til vedlikehold, hovedsakelig brøyting og strøing, med 433 tusen. Regnskapet viser at utgiftene til kjøp av varer og tjenester ble 733 tusen lavere enn budsjett. De viktigste årsakene er mindreforbruk til kjøp av forbruksmaterieell med 689 tusen, mindre kjøp av tjenester fra andre kommuner med 494 tusen, mindre til skyss og transport med 414 tusen, mindreforbruk til opplæring med 410 tusen og inventar og utstyr med 257 tusen. Målet med lavere energiutgifter ble ikke nådd og regnskapet viser et merforbruk på 847 tusen. Kostnaden var 60 tusen høyere enn i 2016.

### Avskrivninger

Alle varige driftsmidler avskrives ihht. retningslinjer i regnskapsforskriftene. I kommuneregnskapet utgiftsføres også avdrag på eksterne lån, og avskrivningskostnadene nøytraliseres derfor før endelig resultat framkommer.

### Finansområdet

Mindretgifter på finansområdet utgjør 1 326 tusen. Renteinntektene var 9 tusen lavere enn budsjettet og renteutgiftene var 1 346 tusen lavere enn budsjettet. Mottatte avdrag på utlån

var 13 tusen lavere enn budsjettet. Avdragsbetalingen er som budsjettet og utgjør 6 182 tusen og er innenfor kravet som Kommuneloven stiller mht. at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeld ikke skal overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler.

#### Interne finanstransaksjoner

Avsetning til disposisjonsfond med 2 265 tusen er som budsjettet, men 2 196 tusen høyere enn opprinnelig budsjett. Budsjettøkningen ble vedtatt i forbindelse med disponeringen av regnskapsmessig mindreforbruk i 2016.

Bruk av disposisjonsfond er som budsjettet med 1 583 tusen. Budsjettet bruk ble økt med 2 315 tusen i budsjettjusteringen i første tertial og redusert med 1 451 tusen i budsjettjusteringen i andre tertial.

Avsetning til bundne driftsfond på 704 tusen er 355 tusen over budsjett og skyldes i hovedsak økte avsetninger til prosjektaktiviteter med øremerket finansiering og avsetninger innen selvkostområdet. De viktigste avsetningene gjelder slamtømming av private septiktanker med 238 tusen, vannforsyningen med 101 tusen, innen undervisningstjenesten med 178 tusen og innen barnehagen med 58 tusen.

Bruk av bundne fond er 845 tusen som er 323 tusen mindre enn budsjett. Av dette er 200 tusen, 79 tusen mindre enn budsjett, innenfor oppvekstområdet. Det ble ikke brukt bundne fond innen de administrative tjenestene. Budsjettet bruk innen administrasjon var 76 tusen. Det var budsjettet bruk av bundne fond med 42 tusen innen kulturområdet men de ble ikke brukt. Det ble brukt 161 tusen, 2 tusen mere enn budsjett, innen omsorg. Tjenesten for plan og utredning brukte som budsjettet 223 tusen. Innen VAR området ble det brukt 234 tusen, 82 tusen mer enn budsjettet.

Kommunen hadde ved årsskiftet et disposisjonsfond på 11,330 mill., tilsvarende 6,4 prosent. Disposisjonsfondet er 682 tusen høyere enn ved forrige årsskifte. Disposisjonsfondet har økt over de to siste årene med 1 868 tusen men redusert med 1 646 tusen fra 2010 da disposisjonsfondet var på 12 976 tusen, tilsvarende 9,9 prosent. I tillegg er regnskapet for 2017 gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk på 4 018 tusen. Den likvide situasjonen for kommunen er tilfredsstillende men det er viktig å følge utviklingen da stort premieavvik binder mye likviditet. Det kan bli behov for å foreta avsetning for å møte premieavviket som er på 10 152 tusen og det kan være gode argumenter for at avsetningen på disposisjonsfond bør minimum være på størrelse med premieavviket. Premieavviket er forskjellen mellom betalte og regnskapsførte pensjonskostnader.

#### **Systemendringer - endringer i inntektssystemet for kommunene**

Samlet rammetilskudd er som vanlig korrigert for endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene, regelendringer, nye oppgaver og innlemminger av øremerkede tilskudd o.a.

I forbindelse med behandlingen av kommuneproposisjonen for 2017 ble det foretatt en del endringer i inntektssystemet for kommunene.

Innføringen av nytt distriktstilskudd der tidligere regionalpolitiske tilskuddsordninger slås sammen til Distriktstilskudd Nord-Norge og distriktstilskudd Sør-Norge baseres på en distriktsindeks. Dette er vurdert til ikke å gi vesentlige effekter for Namdalseid.

## 2.2 Resultatutvikling 2010 – 2017

<i>Beløp i tusen kroner)</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Brutto korr. driftsresultat (korrigert for avskrivninger)	10 125	9 109	8 655	17 853	10 517	10 137	12 297	11 216
Korrigert for tilskudd til Næringsfond	0	-150	0	0	0	0	0	0
Korr. bruk av Næringsfond	0	53	0	0	0	0	0	0
Korr. bto. driftsresultat	10 125	9 012	8 655	17 853	10 517	10 137	12 297	11 216
Renteutgifter	-2 895	-3 318	-3 381	-3 562	-4 470	-4 139	-3 612	-2 760
Renteinntekter	1 093	1 309	1 119	908	1 270	903	790	590
Avdrag lån og utlån	-4 923	-5 334	-5 326	-7 039	-6 177	-6 066	-7 737	-6 182
Avdrag utlån	91	149	135	110	80	88	30	56
Korr. nto. driftsresultat	3 491	1 818	1 202	8 270	1 220	923	1 768	2 920
Andel av bto. driftsres. som medgår til å finansiere netto renter og avdrag	65,5%	79,8%	86,1%	53,7%	88,4%	90,9%	85,6%	74,0%

For en oversikt over avsetning og bruk av fond vises det til note 12 i regnskap 2017.

Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren har anbefalt en resultatgrad på 1,75 – 2,0% for at kommunen skal ha nødvendig handlingsrom og kunne bevare formuen. Årets resultat er litt under nivå for anbefalingene. Resultatet er bedre enn budsjettert men er noe lavere enn de målsettinger kommunestyret har vedtatt gjennom sin behandling av K-sak 61/17 *Nye Namsos – Handlingsprogram med Økonomiplan 2020-2021* hvor det ble vedtatt et mål med netto driftsresultat på 2 prosent. Det er viktig at en oppnår en resultatgrad på minimum anbefalt nivå da kommunen er sårbar for uforutsette hendelser og behovet for ressurser til å dekke tilleggsbevilgninger en allerede kjenner og uforutsette behov fortsatt er tilstede.

God budsjett disiplin, herunder kontroll på lønnskostnadene, og nødvendig prioritering er svært viktig for å oppnå tilfredsstillende resultat og derigjennom oppnå ytterligere bedret finansiell stilling for å møte uforutsette hendelser, store investeringer som er planlagt og for å kunne betjene det akkumulerte premieavviket og forventet økte rentekostnader.

## 2.3 Fellesinntektene

### Skatt på formue og inntekt i 2017

Det vises til hovedoversikten i kapittel 2.1.

*Skatteinntekter (siste seks år)*

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pr. innbygger i Namdalseid (kroner)	15 648	16 564	16 785	16 592	18 943	19 530
Pr. innbygger i landet (kroner)	23 981	25 027	25 226	26 443	28 733	29 779
I forhold til landsgjennomsnittet	63,5%	66,2%	66,5%	62,7%	65,9%	65,9%

Målt mot gjennomsnittlig skatteinnngang pr. innbygger i landet har Namdalseids andel variert noe over tid men er grovt sett ca. 60 - 65 prosent av landsgjennomsnittet.



## Løpende inntektsutjevning

ble gjennom første budsjettrevisjon 2017 justert til aktuelt folketall pr. 1/1 17 med en reduksjon på 227 tusen. I andre budsjettjustering ble inntektsutjevningen ikke justert. Inntektsutjevningen ble på 13 237 tusen for 2017, 193 tusen over budsjett. Skatt på inntekt og formue ble på 31 111 tusen, 1 281 tusen over budsjett.

Skatteveksten på landsbasis ble noe høyere for kommunene enn prognosene i Nasjonalbudsjett for 2017 tilsa og 3,6 % høyere enn 2016. Statens politikk er at kommunene får beholde merinntekter hvis skatteinngang blir høyere enn prognosert, på den annen side blir ikke skattesvikt kompensert.

Tabellen nedenfor illustrerer forskjellen mellom vårt skattenivå i 2017 på 65,6% av landsgjennomsnittet (Namdalseid), og en kommune med samme folketall som ligger på landsgjennomsnittet i skatteinngang.

### Skatt og inntektsutjevning totalt, og pr. innbygger

	Namdalseid	Landssnitt	Forskjell
Skatteinngang (tusen kroner)	31 111	48 302	17 191
Inntektsutjevning (tusen kroner)	13 237	0	13 237
<b>Sum (tusen kroner)</b>	<b>44 348</b>	<b>48 302</b>	<b>3 147</b>
Skatt og inntektsutjevning pr. innbygger (kroner)	27 839	29 779	1 940

Gjennom inntektsutjevningen oppnår Namdalseid 93,5% av landsgjennomsnittet i skatt og skatteutjevning.

Hvis Namdalseid hadde hatt en skatteinngang på landsgjennomsnittet i 2016 med kr 29 779 pr. innbygger, ville det ha gitt 3,1 mill mer i fellesinntekter til kommunen.

## Rammetilskudd

Tusen kroner (eksklusiv inntektsutjevning som er vurdert sammen med skatteinntektene)

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Avvik fra budsjett	Regnskap 2016
Rammetilskudd	75 415	75 191	224	71 861
Tilskudd investering grunnskolereformen	136	223	-87	224
Tilsk. inv. Omsorgsboliger og kirkebygg	297	330	-33	330
<b>Sum</b>	<b>75 848</b>	<b>75 744</b>	<b>102</b>	<b>72 415</b>

Rammetilskuddet ble 224 tusen over budsjett, tilskudd investeringer omsorgsboliger og kirkebygg ble 33 tusen under budsjett og tilskudd investering grunnskolereformen viser et negativt avvik med 87 tusen.

## Skattedekningsgrad

Tusen kroner

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Skatteinntekter	25 850	23 009	26 508	28 142	28 132	27 278	30 725	31 111
Skatt på eiendom	768	778	776	3 784	4 975	4 958	5 016	5 125
Rammetilskudd	60 572	74 719	75 810	80 934	82 588	83 367	84 719	88 651
Skatt og rammetilskudd	87 190	98 506	103 094	112 860	115 695	115 603	120 460	124 887
Brutto driftsutgift	121 191	127 201	135 828	148 053	151 697	150 918	158 813	164 296
Skattedekningsgrad	21,9%	18,7%	20,1%	21,6%	21,8%	21,3%	22,5%	22,1%
Skatt og rammetilskudd								
i forhold til brutto utgifter	71,9%	77,4%	75,9%	76,2%	76,3%	76,6%	75,9%	76,0%

Andelen av driftsutgiftene som har vært finansiert med skatteinntekt og rammetilskudd er forholdsvis stabil over tid. Endringene i skatteinntekter, både absolutt og relativt skyldes i stor grad endringer i inntektssystemet. Det er store variasjoner i skattegrunnlaget mellom kommunene, noe som skaper ulikheter i inntektsnivå. Ulikheter i skattegrunnlaget blir, til forskjell fra ulikheter i utgiftsbehov, bare delvis utjevnet gjennom inntektsutjevningen. Ulikt inntektsnivå er en viktig forklaring på ulikt tjenestetilbud i kommunene. For å sikre en jevnere fordeling av inntekter mellom kommunene, og derigjennom utjevne uønsket forskjeller i tjenestetilbud blir skatteinntektene i stor grad utjevnet mellom kommunene. Namdalseid er en forholdsvis skattesvak kommune og hadde skatteinntekter på 65,5% av landsgjennomsnittet i 2017 men kom opp på 93,5% av landsgjennomsnittet gjennom kompensasjonsordningen.

Fellesinntektenes andel av finansieringen har de siste årene vært på 75-77%, dette særlig grunnet veksten i rammetilskuddet som innlemmingen av øremerkede midler har bidratt til og innføringen av generell eiendomsskatt f.o.m. 2013.

## 2.4 Renter og avdrag, innskudd og likviditet

Av lånemassen på 195,4 mill. er 53,8 mill, som utgjør 27,5%, knyttet til fastrenteavtale på 1,75 %. Denne avtalen går til 3/7-20. Denne avtalen ble inngått i 2017. For en detaljert oppstilling av låneporteføljen med tilhørende rentebindingsavtaler og gjenværende løpetid vises til egen tabell.

Den flytende renta er knyttet delvis til 3 mnd-NIBOR og delvis p.t.-rente. Den flytende renta har vist en fallende tendens i første halvår med en rentenedgang i mai og en i august for så å holde seg stabil ut året. Utviklingen for 3-mnd-NIBOR viste en fallende tendens i første halvår for så å holde seg stabil utover høsten men med en ytterligere nedgang på slutten av året. 3-mnd NIBOR var på et nivå på ca 1,2 % i januar og var nede på ca 0,8 % ved utgangen av desember. Dette er markedsrenten før bankenes påslag. Netto rentekostnad har et mindreforbruk på 1 339 tusen.

Utvikling i netto renteutgifter 2010 – 2017 (tusen kroner)								
År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Renteutgifter	2 895	3 318	3 381	3 562	4 470	4 139	3 612	2 760
Renteinntekter	-1 093	-1 309	-1 119	-908	-1 270	-903	-790	-590
<b>Netto renteutgifter</b>	<b>1 802</b>	<b>2 009</b>	<b>2 262</b>	<b>2 654</b>	<b>3 200</b>	<b>3 236</b>	<b>2 822</b>	<b>2 171</b>

Kommunens likvide midler forvaltes av DnB NOR, som også de øvrige MNS-kommuner benytter. Kommunen skiftet hovedbankforbindelse til Sparebank1 Midt-Norge i desember. Innskuddsmidler er knyttet til NIBOR-1 mnd rente. I 2017 var gjennomsnittelig nominelle NIBOR-1 mnd rente 0,75%. Kommunens helårige effektive rente på innskudd var 1,35 %. Det er vanskelig å finne plasseringer som gir vesentlig meravkastning uten at en kommer i konflikt med rammene for risiko som kommunen har vedtatt i økonomi- og finansreglement.

## 2.5 Lånegjeld

Kommunens lånegjeld er i 2017 økt med 5 941 tusen kroner. Lånegjelden som andel av brutto driftsinntekt økte fra 110,7 % til 111,3%.

*Utvikling i lånegjeld 2010 – 2017 (eks. gjeld vedr. pensjonsforpliktelser), beløp i tusen kr.)*

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lånegjeld	103 533	110 306	112 882	146 998	194 957	190 085	189 430	195 371

Rentevilkårene for kommunens lån pr. 31/12 2017 er slik: *(Beløp i tusen kroner)*

Bank	Saldo 31/12 2017	Løpetid	Renteavtale	Rentesats pr. 31/12 2017
Kommunalbanken	7 871	15 år	p.t.	1,50%
Kommunalbanken	6 726	5 år	p.t.	1,50%
Kommunalbanken	12 413	9 år	3-mnd NIBOR	1,41%
Kommunalbanken	10 478	9 år	p.t.	1,50%
Kommunalbanken	11 806	9 år	p.t.	1,50%
Kommunalbanken	9 948	19 år	p.t.	1,50%
Kommunalbanken	21 766	20 år	p.t.	1,50%
Kommunalbanken	16 009	30 år	p.t.	1,50%
Kommunalbanken	6 080	1+27 år	p.t.	1,50%
Husbanken	2 124	18 år	p.t.	1,58%
Husbanken	1 682	19 år	p.t.	1,58%
Husbanken	1 368	20 år	p.t.	1,58%
Husbanken	1 432	21 år	p.t.	1,58%
Husbanken	977	22 år	p.t.	1,58%
Husbanken	2 000	1+22 år	p.t.	1,58%
Husbanken	2 000	2+22 år	p.t.	1,58%
KLP Kreditt AS	550	1 år	p.t.	1,95%
KLP Kreditt AS	3 885	10 år	p.t.	1,95%
KLP Kreditt AS	6 221	17 år	p.t.	1,95%
KLP Kreditt AS	6 120	17 år	p.t.	1,95%
KLP Kreditt AS	53 759	1+35 år	Fastrente til3/7-20	1,75%
KLP Kreditt AS	13 151	3+25 år	p.t.	1,50%
<b>Sum</b>	<b>195 371</b>			

( Der løpetid er angitt med to tall viser det første avdragsfri periode)

*Beregningsgrunnlag for kapitalkostnader i selvkosttjenestene de fem siste år (i tusen kroner)*

	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>
Vann og avløp	11 568	11 292	10 653	10 561	10 391
Omsorgsboligene 1997	6 480	6 210	5 940	5 670	5 400
Omsorgsbolig 2001	295	286	276	265	255
Omsorgsboligene 2003	9 697	9 294	8 891	8 489	8 087
Omsorgsboligene 2009*	3 734	7 555	7 209	7 168	7 127
Omsorgsboliger Trøaveien	3 703	3 603	3 503	3 403	3 303
Statland Alderspensionat	2 157	2 673	2 574	2 391	0
Trygdeboliger 1983	173	155	138	121	104
<b>Sum som inngår i beregning av selvkost. tjenestene</b>	<b>37 807</b>	<b>41 068</b>	<b>39 184</b>	<b>38 068</b>	<b>34 667</b>

\*Andel av Kløvertunet som tilhører omsorgsboliger.

En vesentlig del av lånemassen knytter seg til prosjekter som er selvfinansierende. Dette gjelder innenfor vann- og avløpsområdet og omsorgsboligene. Ovenfor er det inntatt en oversikt som viser beregningsgrunnlaget for kapitalkostnadene i selvkosttjenestene. Ved beregning av kalkulatoriske renter på VAR-området benyttes 5-årig swaprente med påslag av 0,5 prosent. Gjennomsnittsberegningen bidrar til å redusere de store svingninger på kapitalkostnadene. Rentesats for 2017 er 1,98%.

## 2.6 Investeringsregnskapet

De største investeringene som det ble gjennomført i 2017 var prosjekteringen av Namdalseid skole og idrettsbygg med en kostnad på 5 940 tusen, etablering av bølgedemper på Statland med 4 726 tusen, ombyggingen av renseanlegget med Korsen 4 359 tusen, investeringer i forbindelse med oppryddingen etter raset på Statland med 3 035 tusen, ferdigstilling av Statland vannverk med 967 tusen og reasfaltering av kommunale veger med 626 tusen som de største. Samlet investering i bygg og anlegg utgjorde 23 473 tusen mot 21 907 tusen i revidert budsjett og 27 465 tusen i opprinnelig budsjett.

Aktiviteten har stort sett vært som forutsatt, men det ble foretatt store budsjettjusteringer i løpet av året og flere prosjekt ble trukket. De største endringene, som skyldes forsinkelser var nytt vannbasseng på Rosset og reservevannkilde Rosset. Prosjektet med sanering av renseanlegget på Korsen og sanering av minirensanlegget på Statland ble gitt en tilleggsbevilgning på 1 900 tusen. Budsjettet for ferdigstilling av vannverket på Statland ble gitt en tilleggsbevilgning 1 000 tusen.

Investeringene er finansiert med 45,3 % eksterne lån, 42,5 % fra avdrag på lån og refusjoner, 10,4 % i kompensasjon for merverdiavgift, 0,2 % fra andre inntekter og 1,7% overføring fra driftsregnskapet. Regnskapet er gjort opp med en udekket kostnad på 211 tusen. Finansiering av udekket kostnad må vedtas av kommunestyret i forbindelse med behandlingen av regnskapet for 2017.

## Hovedtall fra investeringsregnskapet (tusen kroner)

	Regnskap 2017	%	Regnskap 2016	%
Investeringer bygg og anlegg	23 473	70,1	10 589	83,1
Utlån og forskutteringer	140	0,4	338	2,7
Kjøp av aksjer, herav innskudd KLP 439 tusen	611	1,8	544	4,3
Avdrag på lån	1 028	3,1	998	7,8
Dekning av tidligere års prosjekt	0	0,0	278	2,2
Avsatt til ubundne fond			0	
Avsatt til bundne fond	8 238	24,6	0	
<b>Sum investeringer</b>	<b>33 489</b>	<b>100</b>	<b>12 747</b>	<b>100</b>
	Regnskap 2016	%	Regnskap 2016	%
Eksterne lån	15 081	45,3	7 031	55,16
Inntekter fra salg av anleggsmidler	54	0,2	431	3,38
Tilskudd	0	0	1 635	12,83
Kompensasjon for merverdiavgift	3 451	10,4	1 004	7,87
Avdrag på utlån og refusjoner	14 136	42,5	2 102	16,49
Andre inntekter	0	0	0	0,4
<b>Sum eksternt finansiering av årets prosjekt</b>	<b>32 722</b>	<b>98,3</b>	<b>12 202</b>	<b>95,7</b>
Bruk av fond med mer	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	556	1,7	545	4,3
Udekket/udisponert	-211	-0,6	0	0
<b>Sum finansiering</b>	<b>12 747</b>	<b>100,0</b>	<b>12 747</b>	<b>100,0</b>

## Investeringsprosjekt i 2017

I henhold til retningslinjene for føring av investeringsregnskapet avlegges det regnskap for alle investeringsprosjekt i forbindelse med årsavslutningen, selv om de går over flere år.

Prosjekt (beløp i tusen kroner)	Regnskap 2017	Budsjett (end) 2017	Udisp/Overskr.
Namdalseid skole/idrettsbygg	5 490	4 600	-890
Ras Statland 2014	3 035	2 000	-1 035
Bølgedemper Statland	4 726	5 000	274
Gulvvaskemaskiner	304	300	-4
Uteomr. Vangstunet	295	295	0
Drift bygninger Statland skole	237	200	-37
SD anlegg kommunale bygg	400	310	-90
Varmestyring Statland skole	36	0	-36
Investeringer kjøkken Helsetunet	92	95	3
Reasfaltering Vangsmoen	626	625	-1
Renovering trygdeboliger	174	210	36
Ombygging omsorgsbolig	171	175	4
Renovering kommunal bolig	747	710	-37
Renovering samfunnshuset	216	230	14
Brannvarslingsanlegg kommunehuset	62	60	-2
Teknisk, investeringer ifb omorganisering	202	205	3
Gangveg Vangsmoen-Sentrum	129	130	1
Gatelys kommunale veier	826	750	-76
Skilting av kommunale veier	0	150	150
Inntaksledning Rosset	148	148	0
Utskifting vannrør og kummer	63	64	1
Utbygging Statland vannverk	967	1 000	33
Vannmålere for lekkasjesøk	87	250	163
Ombygging renseanlegg Korsen	4 359	4 400	41

Budsjett for prosjekteringen av ny skole og idrettsbygg i Bjørgan ble justert ned med 400 tusen men grunnet noe raskere fremdrift enn forutsatt ble kostnadene med ble 890 tusen over budsjett.

Kostnadene med utbedringer etter raset på Statland viser et merforbruk på 1 035 tusen. Det har vært vanskelig å budsjettere kostnadene i dette prosjektet da omfanget av oppryddingen først har blitt klart etter at man har fått kjennskap til hvor mye av massene som var forurenset og måtte behandles særskilt. En forventer at staten vil dekke kostnadene fullt ut fratrukket kommunens egenandel på 419 tusen. Prosjektet skal avsluttes i 2018.

Etablering av bølgedemper på Statland er gjennomført som planlagt og prosjektet viser et mindreforbruk på 274 tusen. Private aktører har bidratt med 615 tusen i finansiering og fylkeskommunen har bidratt med 1 650 tusen i tilskudd.

Utbyggingen av gatelys på kommunale veger går over flere år og ble noe mere omfattende en planlagt og viser et merforbruk på 76 tusen. Skilting av kommunale veger med nye vegnavn ble ikke gjennomført i 2017 da prosessen med navnsetting ikke ble ferdig så tidlig at prosjektet kunne gjennomføres før vinteren.

Ombyggingen av Korsen renseanlegg og etablering av pumpestasjon på Storåsen er ferdigstilt. Prosjektet er gjennomført som planlagt og kostnadene ble 41 tusen under budsjett,

I de øvrige prosjektene er det forholdsvis lite avvik mellom regnskap og budsjett. Det er et merforbruk i investeringer i anleggsmidler på ca 7,1 % i forhold til revidert budsjett.

Det vises for øvrig til note 16 i regnskapet for en detaljert oversikt over investeringsprosjekt som har gått over flere år.

### 3. Likestilling, etikk og internkontroll

#### 3.1 Likestilling

##### Stillinger, fordeling på kjønn, deltid og ledere

*Kjønnsfordeling blant ansatte som har arbeidsavtale med Namdalseid kommune, fordeling av deltidsstillinger og kjønnsfordeling av ledere 2017, og utviklingen fra 2015 til 2017*

	2015			2016			2017		
	Alle	Kvinner	Menn	Alle	Kvinner	Menn	Alle	Kvinner	Menn
Antall faste ansatte	214	169	45	208	163	45	187	149	38
Antall årsverk	163,8	127,6	36,2	154,8	120,2	34,62	145,86	117,32	28,54
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i %	76,5	75,5	80,4	74,4	73,8	76,9	77,94	78,67	75,11
Enhetsledere	6	4	2	6	4	2	6	5	1
Administrative ledere	6	1	5	6	1	5	6	1	5

Vi har ved utgangen av året 187 ansatte fordelt på 145,86 årsverk totalt (faste og midlertidige ansatte) som fordeler seg med 79,67 % kvinner og 20,33 % menn.

Det er en gjennomsnittlig stillingsstørrelse samlet sett på 77,94 %, og det er en økning i stillingsstørrelse fra 76,5 % i 2015. Stillingsandel for kvinner har gått opp fra 75,5 % i 2015 til 78,67 % i 2017 og fra 80,4 % til 75,11 % for menn i samme perioden.

Kommuner innenfor Kostra-gruppe 5 har i kommunenes interesseorganisasjon (KS) sin arbeidsgivermonitor for 2017 et snitt på stillingsandel for alle aldersgrupper fra 64,7 til 84,1. Med 77,94 % ligger vi derfor i øvre halvdel av skalaen.

Kvinner i kommuner i Kostra- gruppe 5 varierer i 2017 fra 67,2 % til 82,3 % i stillingsprosent, mens menn varierer fra 48,9 % til 91,7 % i stilling. For kvinner og menn ligger vår kommune dermed i øvre halvdel av skalaen.

Vi er godt i gang med å etablere en heltidskultur innenfor omsorgstjenesten, som på landsbasis er en tjeneste som er preget av mye deltid.

Deltid og likestilling er blant flere saker som det er en mer aktiv topartsdrøfting på i kommunen, og som involverer politisk nivå. Kommunen sin omsorgstjeneste har arbeidet med nye turnusløsninger og det er større bevissthet rundt utlysning av hele/ større stillinger.

Vi har en ubalanse i kjønns sammensetningen blant administrative ledere med flere menn, men har en tilsvarende ubalanse blant enhetsledere med flere kvinner. Derfor er det samlet sett en god balanse mellom kjønnene på ledernivå.

## Lønnsforskjeller for kvinner og menn

Gjennomsnittslønn og lønnsutvikling for kvinner og menn 2008 - 2017, utenom tilleggslønn

Ny tabell etter korrigering med 1 still. pr. pers

Tidspunkt	Gjennomsnittlig årslønn kvinner	Økning i %	Gjennomsnittlig årslønn menn	Økning i %	Alle	Økning i %
01.05.2008	329 319		350 678		339 999	
01.08.2010	357 577	8,58	376 138	7,26	366 858	7,90
06.06.2012	385 824	7,90	414 041	10,08	399 933	9,02
01.05.2014	411 181	6,57	446 719	7,89	428 950	7,26
01.05.2015	426 038	3,61	463 869	3,84	433 865	1,15
01.05.2016	440 171	3,32	466 846	0,64	445 723	2,73
01.08.2017	452 350	2,77	473 030	1,32	456 508	2,42

I perioden 2008 til 2017 har gjennomsnittlig årslønn for kvinner økt med 32,75 % mens økningen for menn i samme periode er 31,03 %.

Vi har en lønnspolitikk som skal bidra til å ivareta likebehandling i lønsspørsmål.

### Bygningsmasse og tilgjengelighet

Kommunen ferdigstilte nytt sykehjem og helsesenter i 2015. Dette bygget er lagt til rette i tråd med kravene til universell utforming slik at alle skal kunne bevege seg i bygget uten å møte barrierer. Kommunen har vedtatt utbygging av ny skole og idrettshall. Dette vil gi en bedring av standarden på skolen. Det er god tilgjengelighet til samfunnshus og kommunehus, og det er heis til offentlige kontor som ligger i 2. etasje og i underetasjen av samfunnshuset.

## 3.2 Etisk standard i virksomheten

Kommunen har et etisk reglement som er integrert i kvalitetssystemet. Der står det blant annet at: *«kommunen legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Både folkevalgte og ansatte har ansvar for å etterleve dette prinsippet. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles de spesielt høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen. Alle plikter lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder for kommunens virksomhet.»*

I vår arbeidsgiverpolitikk 2015- 2024 har vi trukket frem de fire verdiene tillit, respekt, åpenhet og lojalitet. Verdigrunnlaget er en felles plattform for hvordan vi opptrer utad, i forhold til samarbeidspartnere og i forhold til hverandre som kolleger.

## 3.3 Internkontroll

Kommunens internkontrollsystem er elektronisk og er tilgjengelig gjennom kommunens intranett for alle ansatte. Kommunens internkontrollsystem er under kontinuerlig utvikling. Vi har et elektronisk system der ansatte kan registrere avvik og forbedringsmeldinger, og for ledere å håndtere oppfølgingen av, og vi kan på en enkel måte ta ut rapporter og legge frem for ulike utvalg.



Kvalitetssystemet inneholder organisering, reglement, prosedyrer og rutinebeskrivelser innenfor de ulike sektorer og enheter, med en kapittelstruktur som er lik for alle delene av kommunal tjenesteyting.

Vi har etablert fast rapportering ved utgangen av hvert tertial og i årsmeldingen hva gjelder helse, miljø og sikkerhet. Det rapporteres på framdrift på handlingsplaner i arbeidet med helse, miljø og sikkerhet samt inkluderende arbeidsliv, det rapporteres på nærværsutvikling, og det rapporteres på avvik, forbedringsmeldinger og tiltak som er satt i verk.

Oppvekstsektoren har et aktivt medvirkningsapparat for både barn, elever og foreldre, både i form av samarbeidsutvalg og elevundersøkelser. Vi arbeider også aktivt i topartssamarbeidet med ansattes organisasjoner, både i forhold til lover og avtaleverk, og har gode strukturer for medvirkning både på overordnet nivå og ute i de ulike delene av organisasjonen.

Kontrollutvalget har hatt god aktivitet, og har avgitt sin årsmelding for 2017 til kommunestyret.

## 4. Økonomisk resultat i driftsenhetene

I løpet av året ble alle driftsenhetene tilført budsjettressurser fra sentraladministrasjonens budsjett for å dekke merutgifter pga lønnsoppgjør og kompetansetiltak. Følgende oppstilling redegjør for reelle endringer av rammene for drift vedtatt av kommunestyret, og reelle avvik mellom regnskap og justert driftsbudsjett i 2017. VAR-området og finansielle forhold knyttet til bruk og avsetning til fond er holdt utenfor.

Rammene til driftsenhetene ble økt med netto 661 tusen gjennom politiske justeringer av budsjettet. Tilleggsbevilgninger utgjorde 3 332 tusen og budsjettreduksjoner 2 671 tusen.

De viktigste tilleggsbevilgningene gjaldt:

- 1.tertial:
- Økte kostnader til institusjonsdrift i omsorg, hovedsakelig personellkostnader med netto 1 374 tusen.
- Økte kostnader til drift av kjøkken og vaskeritjenester med 160 tusen.
- Økte kostnader til vegvedlikehold med 400 tusen.
- Økte fastlønnskostnader til plan og utredningstjenesten med 538 tusen.
  
- 2.tertial:
- Budsjett for flyktningetjenesten er flyttefra kultur og service til eget ansvar.
- Høyere utgifter til variabel lønn innen institusjonsbasert omsorg og hjemmetjenestene samt husleie kontorlokaler til hjemmetjenestene.

De viktigste budsjettreduksjonene gjaldt:

- 1.tertial:
- Økt statstilskudd til styrking av 1. til 4. trinn.
- Ekstra statstilskudd for mottak av flyktninger og reduserte fastlønnskostnader i kulturtjenesten
- Økt abonnementsbetaling for hjemmetjenester.

- 2.tertial
- Lavere sosiale utgifter og ikke lærling ved Namdalseid skole.
- Redusert innkjøp inventar og utstyr ved Statland skole
- Vakanse og ikke lærling i Vangstunet barnehage.
- Budsjett for flyktningetjenesten er flyttet til eget ansvar fra kultur og service.
- Økt statlig medfinansiering til ressurskrevende tjenester.
- Kostnad til beredskapsordning innen sjølkostområdet finansieres med bruk av fond.

Endringer i rammene pga lønnsvekst, pensjonssatser, vikarutgifter i forbindelse med sjukdom og svangerskap, kompetansetiltak og trygderefusjoner er ivaretatt gjennom justeringer mot sentraladministrasjonens budsjettposter for dette. Slike endringer påvirker normalt ikke den reelle rammen for aktivitet, og er dermed ikke gjenstand for politisk behandling.

**Resultat, budsjett og avvik – netto driftsutgift for driftsenhetene, (tall i tusen kroner)**

Driftsenhet/ funksjon	Resultat			Avvik 2016	
	Regnskap 2017	Revidert Budsjett	Regnskap 2016	Merforbruk	Mindreforbruk
Namdalseid skole	14 477	14 059	13 746	418	
Statland skole	3 757	4 104	4 320		346
Vangstunet og Stjerten barnehage	7 810	8 029	7 634		219
Flyktningetjenesten	-1 035	-764	0		271
Kultur og service	2 611	2 948	519		338
Helse og familie	14 093	13 218	14 151	875	
Omsorg, institusjonstjenester	20 965	20 035	20 141	930	
Omsorg, hjemmetjenester	15 731	16 292	16 381		561
Eiendom og teknisk, ekskl. VAR	11 956	10 979	8 459	717	
<b>Sum</b>	<b>90 365</b>	<b>88 900</b>	<b>85 351</b>	<b>2 940</b>	<b>1 735</b>

Regnskapet viser et samlet merforbruk på 1 205 tusen. Hovedinntrykket er at driftsenhetene har god økonomistyring.

Mindreforbruk utgjør 1 735 tusen. De viktigste innsparingene skyldes:

- Innsparing ved Statland skole med 346 tusen skyldes hovedsakelig mindre kostnader til undervisningstjenesten til lønn og kjøp av varer og tjenester.
- Lavere personalkostnad og utgifter til varer og tjenester enn budsjettet er viktigste årsak til innsparingen på Stjerten og Vangstunet barnehage med 219 tusen.
- Mindreforbruk innen flyktningetjenesten skyldes i stor grad deler av kostnadene er belastet Namdalseid skole men budsjett ligger på flyktningetjenesten.
- Innsparingen innen Kultur og Service på 338 tusen skyldes hovedsakelig lavere kostnad i kulturskolen.
- Innsparingen innen hjemmebasert omsorg skyldes hovedsakelig lavere lønnsutgifter i hjemmesykepleien og noe lavere kostnader til drift av dagsenteret.

Budsjettoverskridelsene utgjør 2 940 tusen og skyldes:

- Merforbruk innen helse og familie skyldes hovedsakelig økte kostnader til tjenestekjøp og mindre egenbetaling i legetjenesten, høyere lønnskostnader innen tjenesten for hjelp til hjemmeboende samt økte kostnader til støttekontakter.
- Merforbruk ved Namdalseid skole skyldes hovedsakelig at budsjett for kostnader knyttet til mottak av flyktninger ligger på flyktningetjenesten men deler av kostnaden er ført på

undervisningstjenesten. Merforbruket må ses opp mot mindreforbruket på flyktningetjenesten.

- Merforbruk innen institusjonsbaserte omsorgstjenester med 930 tusen skyldes hovedsakelig høyere lønnskostnader, mindre vederlagsbetaling for fast opphold i institusjon og lavere refusjonsinntekter.
- Merforbruket på 717 tusen innen teknisk skyldes hovedsakelig høyere fastlønsutgifter, merforbruk til strøm og svikt i husleieinntekter.

## 5. Utviklingen framover

### 5.1 Endringer i rammebetingelsene

Sammenslåing av kommunene Fosnes, Namsos og Namdalseid pr 1.01.2020 vil påvirke rammene for tilbudet til innbyggerne. I perioden fram mot sammenslåing vil organisering og tjenestestruktur bli utredet og fastlagt basert på intensjonsavtalen mellom kommune. Inntektene fra Staten i den nye kommunen er relativt godt avklart. Det vil være en overgangsperiode på 15 + 5 år der den nye kommunen i stor grad beholder inntektene med utgangspunkt i inntektsnivået i dagens kommuner i 2016. Intensjonsavtalen legger opp til at den nye kommunen allerede i 2025 skal ha nådd den økonomiske målsettingen for overgangsperioden for derigjennom å skape handlingsrom for utvikling.

I perioden fram mot sammenslåing vil Namdalseid kommune fortsatt måtte forholde seg til en krevende økonomisk situasjon hovedsakelig grunnet befolkningsnedgangen.

Kommunen har også i 2017 nytt godt av det lave rentenivået. Dette har styrket den finansielle situasjonen, men tilpasningen med en relativt stor andel av lånemassen på flytende rente medfører en betydelig finansiell risiko. Dette må en ta hensyn til i langtidsplanleggingen gjennom tilstrekkelig avsetning for å møte eventuell økning i rentenivået.

Premieavviket ble redusert slik at akkumulert premieavvik gikk noe ned fra 2016 til 2017. Premieavviket representerer likevel en stor finansiell utfordring for kommunen.

Økte låneopptak som følge av planlagte investeringer vil begrense mulighetene for å styrke rammene for øvrig drift, dette er det tatt hensyn til i økonomiplanen.

Namdalseid kommune er liten i landssammenheng. Uforutsette behov kan ha stor innvirkning på kommunens handlefrihet.

Den politiske utfordringen fram til kommunesammenslåingen kan sammenfattes i følgende momenter:

- Drift av organisasjonen med et kort tidsperspektiv hvor det helst ikke skal rekrutteres ledere når noen får nye oppgaver eller slutter.
- Arbeidet med planlegging og organisering i kommunene som skal slå seg sammen legger beslag på mye administrativ kapasitet.
- Sette av tilstrekkelige økonomiske reserver til å møte uforutsette behov
- Ta hensyn til konsekvenser av planlagte investeringer knyttet til skole/idrettsbygg

Etableringen av Nye Namsos kommune, der samkommunen er avvirket, vil endre forutsetningene for den økonomiske planleggingen. Driftsutgiftene vil bl.a. avhenge av organisering av tjenestene. Dette skal prosessen fram mot sammenslåing avklare.

## 5.2 Oppfylling av økonomiske måltall

Kommunestyret har vedtatt mål for økonomisk situasjon. Det vises til kommunestyrets vedtak i sak 62/08 hvor følgende ble vedtatt:

1. netto driftsresultat minimum 2,5 %
2. brutto lånegjeld inntil 80 % av brutto driftsinntekt, eller brutto lånegjeld utenom selvkost mindre enn 50 % av brutto driftsinntekt
3. egenfinansiering av investeringer minimum 20 %
4. disposisjonsfond for uforutsette utgifter minimum 5 % av brutto driftsinntekt.

Økonomiske måltall	Mål	R2017	R2016
Netto driftsresultat	2,5 %	1,66%	1,0%
Brutto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekt	80 %	111,3%	110,7%
Egenfinansiering av investeringer minimum 20 %	20 %	12,3%	15,5%
Disp.fond for uforutsette utg. min. 5 % av brutto driftsinntekt.	5 %	6,5%	6,2%

Netto driftsresultat ukorrigert er på 1,66% for 2017. Anbefalt nivå for en sunn kommuneøkonomi er nå 1,75 – 2,0 %. Det bør være realistisk å oppnå dette på sikt. Målet på 2,5 % korrigeret kan synes krevende. Felles mål for kommunene Fosnes, Namsos og Namdalseid frem mot kommunesammenslåingen med 2 % synes ambisiøst men er realistisk.

Når en skal sette et mål for størrelsen på disposisjonsfondet kan det være gode grunner for å se på flere forhold enn bare driftsinntektene. Eksempelvis kan størrelsen på det akkumulerte premieavviket (for tiden ca 10,2 mill) være retningsgivende for fastsetting av mål for størrelsen på disposisjonsfondet.